

**Komentarz Zarządu Grupy LOTOS S.A.
i informacje dodatkowe
do wyników skonsolidowanych za 3 kwartał 2019 roku**

ISIN	Giełda Papierów Wartościowych	Thomson Reuters	Bloomberg
PLLOTOS00025	LTS	LTSP.WA	LTS PW

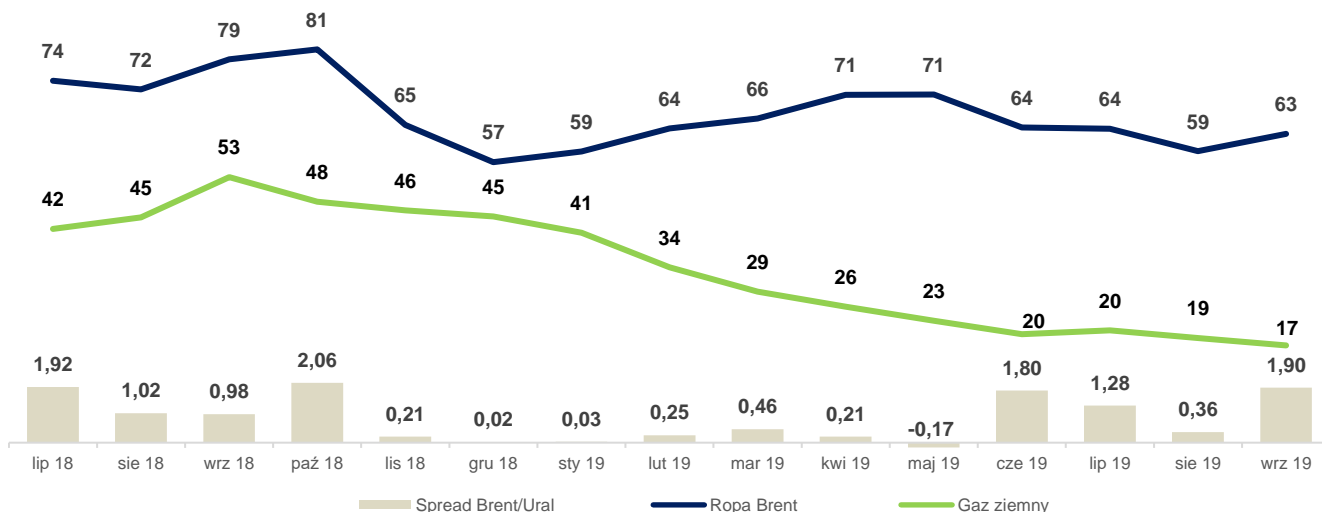
OTOCZENIE RYNKOWE.....	3
SEGMENT WYDOBYWCZY.....	6
SEGMENT PRODUKCJI I HANDLU.....	13
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	18
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	21
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	23
INFORMACJE DODATKOWE.....	24

Dane operacyjne i finansowe za 3 kw. 2019 roku i poprzednie okresy są opublikowane (plik Excel) w internetowym serwisie relacji inwestorskich → inwestor.lotos.pl pod nazwą → *databook*

OTOCZENIE RYNKOWE

- Znaczny spadek notowań ropy naftowej i gazu ziemnego w ujęciu r/r - odpowiednio: ropa naftowa -17,4%, tj. -13,08 USD/bbl¹, gaz ziemny -59,5%, tj. -27,79 USD/boe²
- Wzrost r/r cracków³ dla oleju napędowego (+6,2%, tj. +1,0 USD/bbl) oraz paliwa lotniczego (+15,3%, tj. +2,47 USD/bbl)
- Spadek r/r ujemnego cracku dla ciężkiego oleju opałowego (-23,7%, tj. 1,7 USD/bbl)
- Zawężenie r/r średniokwartalnego spreadu Brent/Ural z 1,32 USD/bbl do 1,17 USD/bbl
- Wzrost r/r modelowej marży rafinerijnej do poziomu 8,10 USD/bbl z 7,47 USD/bbl (+0,63 USD/bbl)
- Umocnienie się r/r średniokwartalnego kursu USD względem PLN do poziomu USD/PLN 3,88 (tj. o 18 groszy)

Notowania ropy Brent (USD/bbl), spread Brent/Ural (USD/bbl) oraz notowania gazu ziemnego (USD/boe)

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Refinitiv

Notowania ropy Brent, spreadu Brent/Ural i gazu ziemnego oraz modelowa marża rafinerijna Grupy LOTOS

USD/bbl	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Notowania DATED Brent FOB	62,00	68,96	75,08	-10,1%	-17,4%
Spread Brent/Ural	1,17	0,58	1,32	101,7%	-11,4%
Notowania gazu ziemnego UK NBP ⁴	18,88	22,57	46,67	-16,3%	-59,5%
Modelowa marża rafinerijna ⁵	8,10	5,76	7,47	40,6%	8,4%

Źródło: Spółka oraz Refinitiv

Prezentowana marża modelowa odnosi się do struktury uzysków rafinerii Grupy LOTOS sprzed realizacji Projektu EFRA. Począwszy od 4 kwartału 2019 roku podłączone do rafinerii instalacje EFRA są w fazie prób i testów. Spółka zaktualizuje metodykę kalkulacji marży modelowej po ustabilizowaniu pracy zintegrowanej z instalacjami EFRA rafinerii.

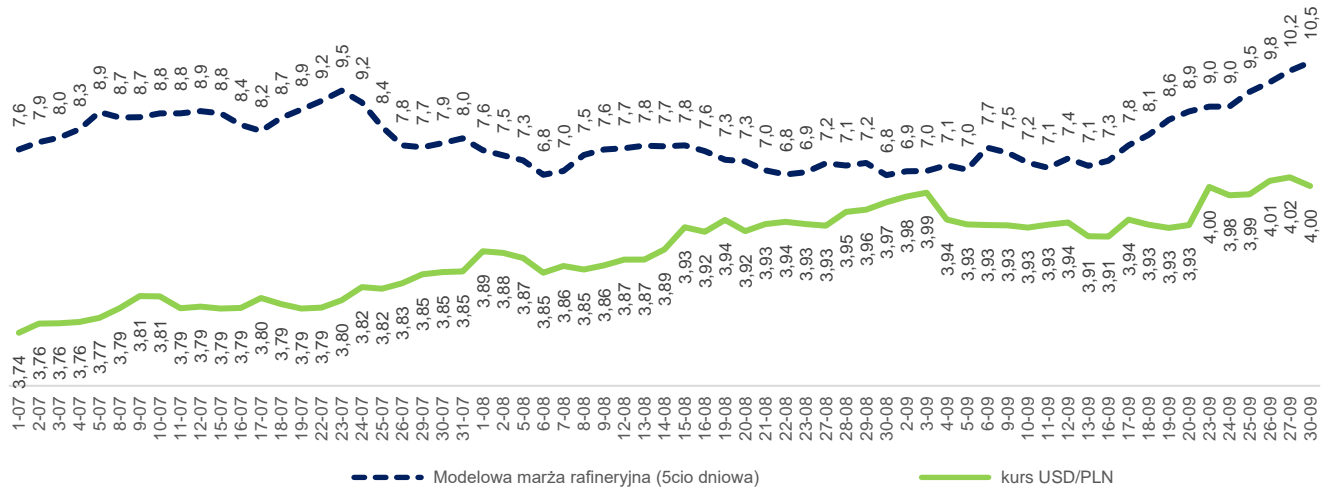
¹ Bbl - baryłka ropy naftowej

² Boe - baryłka ekwiwalentu ropy naftowej

³ crack produktowy liczony jest jako różnica pomiędzy notowaniem danego produktu na baryłkę (notowania na tonę po uwzględnieniu odpowiedniego współczynnika gęstości) a ceną ropy Ural (notowanie Brent skorygowane o spread Brent/Ural)

⁴ notowania gazu ziemnego wg UK NBP (tj. brytyjski National Balancing Point) dla porównywalności zostały przeliczone z USD/MWh na USD/boe przy zastosowaniu przelicznika 1,6282 MWh/boe

⁵ zgodnie z metodyką przyjętą przez Spółkę, → marża modelowa została obliczona na podstawie danych Refinitiv, oddających w dłuższym okresie kierunkowy trend cen, w oparciu, o które Spółka prowadzi działalność handlową. W krótszym horyzoncie czasowym mogą występować różnice pomiędzy notowaniami, na których opiera się marża modelowa a notowaniami stosowanymi w działalności handlowej. Ponieważ prezentowany model marży nie uwzględnia różnic w cenach osiągniętych poprzez sprzedaż produktów na różnych geograficznych rynkach zbytu. Wielkość prezentowanej marży modelowej jest przybliżona, nie zaś tożsama z rzeczywistą wielkością marży rafinerijnej uzyskiwanej w rafinerii Grupy LOTOS S.A.

Modelowa marża rafineryjna Grupy LOTOS (USD/bbl) oraz kurs USD/PLN⁶

Źródło: w oparciu o metodologię Spółki oraz dane Narodowego Banku Polskiego

Cracki produktowe

USD/bbl	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Benzyna motorowa	14,23	13,41	14,25	6,1%	-0,1%
Benzyna surowa	-6,91	-8,93	-0,45	22,6%	-1435,6%
ON (10 ppm)	17,38	14,01	16,37	24,1%	6,2%
Lekki olej opałowy	16,27	11,99	15,24	35,7%	6,8%
Paliwo lotnicze	18,57	13,34	16,10	39,2%	15,3%
Ciężki olej opałowy	-8,61	-7,41	-6,96	-16,2%	-23,7%

Źródło: Refinitiv

Notowania kursu walutowego

USD/PLN	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Kurs dolara na koniec okresu	4,00	3,73	3,68	7,2%	8,7%
Średniokwartalny kurs dolara	3,88	3,81	3,70	1,8%	4,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego

⁶ wartość dziennej modelowej marży rafineryjnej odzwierciedla średnią kroczącą z ostatnich pięciu dni

Na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS w 3 kw. 2019 roku największy wpływ miały:

- **surowce i produkty**
 - **segment produkcji i handlu**

Wynik segmentu produkcji i handlu wspierały: wyższy o ok. 8,4% r/r poziom modelowej marży rafineryjnej, spadek r/r notowań gazu ziemnego, który Spółka wykorzystuje do zasilania rafinerii i tańsza ropa naftowa przerabiana i używana do procesów rafineryjnych (tzw. zużycie własne). Powyższe elementy wpłynęły na wypracowanie oczyszczonego zysku EBITDA LIFO w 3 kw. 2019 roku w segmencie produkcji i handlu na poziomie 784,0 mln PLN (+14% r/r).
 - **segment wydobywczy**

Znaczny spadek r/r notowań gazu ziemnego wg UK National Balancing Point o -59,5% oraz korekta na notowaniach ropy naftowej o -17,4%, miały negatywny wpływ na wynik segmentu wydobywczego. Wynik segmentu został dodatkowo obniżony ze względu na niższy r/r wolumen sprzedaży węglowodorów (-9,7%). W rezultacie wynik EBITDA segmentu wydobywczego osiągnął poziom 70,6 mln PLN (-60,4% kw/kw).
- **kursy walut**
 - Wyższy r/r (+4,9%) średniokwartalny kurs dolara miał pozytywny wpływ na wartość cracków produktowych, a co za tym idzie na wyniki operacyjne segmentu produkcji i handlu.

SEGMENT WYDOBYWCZY

- **Wydobycie węglowodorów na poziomie 17,8 tys. boe/d (-5,8% kw/kw)**
- **Uruchomienie wydobycia węglowodorów ze złoża Utgard w Norwegii**
- **EBITDA segmentu na poziomie 70,6 mln PLN (-60,4%% kw/kw)**

Zasoby, wydobycie i sprzedaż łącznie ropy naftowej i gazu ziemnego

Zasoby ropy i gazu na dzień (mln boe) ⁷	30.09.2019	30.06.2019	30.09.2018
Norwegia	33,6	34,7	35,2
Polska	48,4	48,7	50,0
Litwa	2,7	2,8	3,4
Razem	84,7	86,3	88,6

Wydobycie (boe/d)	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Norwegia	13 121	13 856	12 179	-5,3%	7,7%
Polska	3 991	4 335	4 698	-7,9%	-15,0%
Litwa	683	691	771	-1,0%	-11,3%
Razem	17 796	18 882	17 647	-5,8%	0,8%

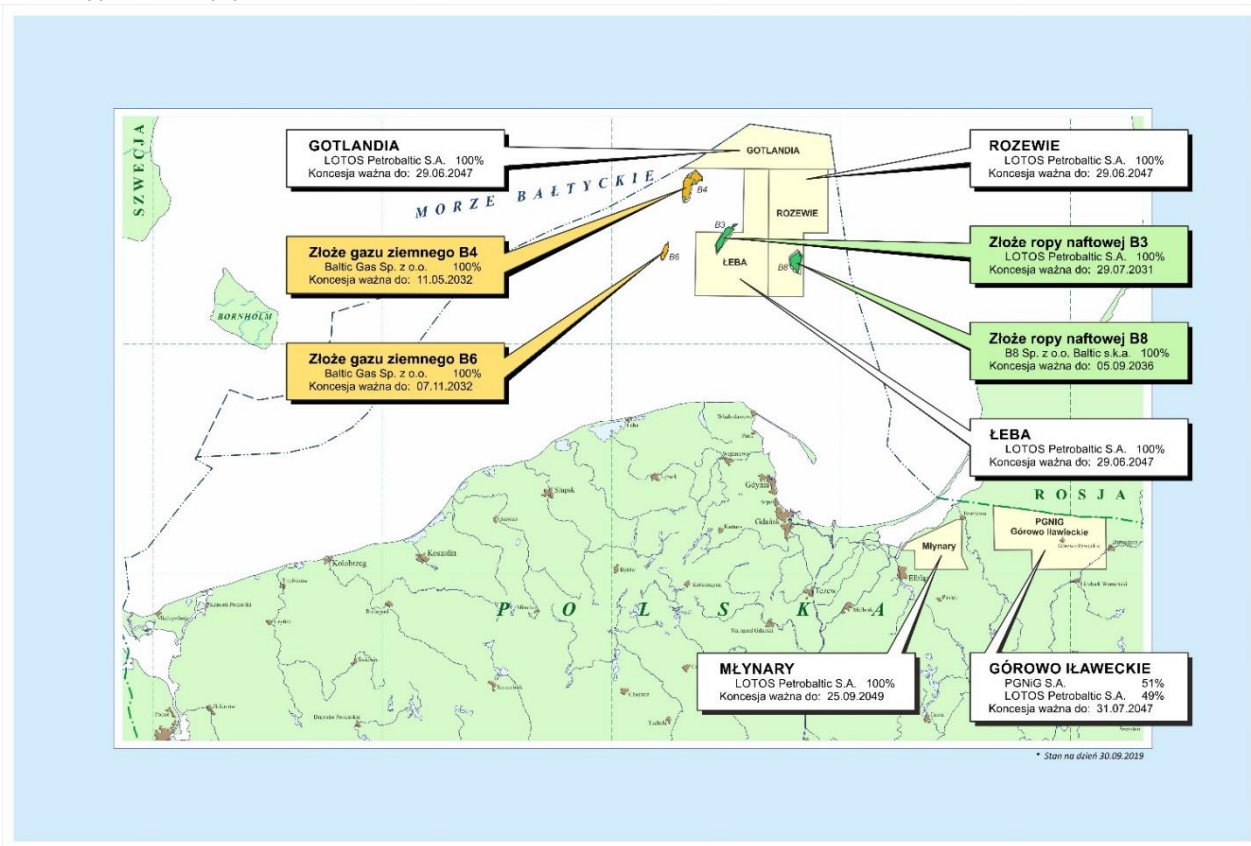
Wydobycie (boe)	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Norwegia	1 207 165	1 260 900	1 120 430	-4,3%	7,7%
Polska	367 188	394 514	432 239	-6,9%	-15,0%
Litwa	62 876	62 850	70 898	0,0%	-11,3%
Razem	1 637 229	1 718 264	1 623 567	-4,7%	0,8%

Sprzedaż ropy naftowej i gazu ziemnego (boe)	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Norwegia	1 119 551	1 274 351	1 116 210	-12,1%	0,3%
Polska	318 101	421 378	478 874	-24,5%	-33,6%
Litwa	94 182	47 105	101 942	99,9%	-7,6%
Razem	1 531 834	1 742 834	1 697 026	-12,1%	-9,7%

⁷ 2P - zasoby pewne oraz prawdopodobne według międzynarodowej klasyfikacji SPE-PRMS

Działalność poszukiwawczo-wydobywczą w Polsce

Koncesje spółek Grupy Kapitałowej LOTOS na obszarze Polski na dzień 30 września 2019 roku

Źródło: opracowanie własne

W 3 kw. 2019 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. (tj. LPB) kontynuowała wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złożeń B3 na Morzu Bałtyckim na średnim poziomie 1 183 boe/d.

Projekt B8

Projekt B8 dotyczy zagospodarowania złoża ropy naftowej na Morzu Bałtyckim i realizowany jest przez spółkę celową B8 Sp. z o.o. Baltic S.K.A. („SPV B8”). Wydobycie realizowane jest przy wykorzystaniu platformy LOTOS Petrobaltic. Średni wolumen wydobycia ropy w 3 kw. 2019 roku wyniósł 2 809 boe/d.

W dniach 20 czerwca – 27 lipca 2019 roku przeprowadzono postój remontowy na tej platformie w celu naprawy pokładu głowicowego. Okres zatrzymania produkcji został wykorzystany na zbudowanie wyższego ciśnienia złożowego oraz weryfikację modelu geologicznego złoża, dzięki czemu następuje stabilny wzrost wydobycia ok. 3,7 tys. boe/d w pierwszych tygodniach 4kw 2019. Ujemny wpływ postoju remontowanego na wynik EBITDA segmentu to 28,6 mln PLN, w całości odniesiony w wynik 3 kw. 2019 roku.

Równolegle, w 3 kw. 2019 roku zakończono przebudowę docelowej platformy na Morskie Centrum Produkcyjne i odholowano na złożo B8 i przeprowadzono precyzyjną operację pozycjonowania. Termin uruchomienia pełnej produkcji ze złoża B8 planowany jest nie wcześniej niż w 2 kw. 2021 roku.

Kluczowe parametry projektu B8 (udział LOTOS):

- udział LOTOS 100%
- rezerwy 2P 35,1 mln boe na dzień 30.09.2019 (91% ropa naftowa, 9% gaz ziemny)
- produkcja 2,8 tys. boe/d (średnia w 3 kw. 2019 roku)
- pełna produkcja 2 kw. 2021 roku
- planowane wydobycie 5,0 tys. boe/d (średni wolumen dla pierwszych 5 lat od momentu uruchomienia pełnej produkcji).

Projekt B4/B6

Projekt B4/B6 dotyczy zagospodarowania złóż gazu ziemnego na Morzu Bałtyckim, przy współpracy z partnerem, firmą CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. i jest na etapie przygotowania ostatecznej decyzji inwestycyjnej, której podjęcie planowane jest na przełomie 2019/2020 roku.

Kluczowe parametry projektu B4/B6 (udział LOTOS):

- udział LOTOS 51%
- zasoby 2C 17,9 mln boe na dzień 30.09.2019 (74% gaz ziemny, 26% frakcje ciekłe)
- rozpoczęcie wydobycia 4 kw. 2022 roku
- planowane wydobycie 4,3 tys. boe/d (średni wolumen dla pierwszych 5 lat od momentu uruchomienia produkcji).

Projekty poszukiwawcze

W ramach działalności poszukiwawczej:

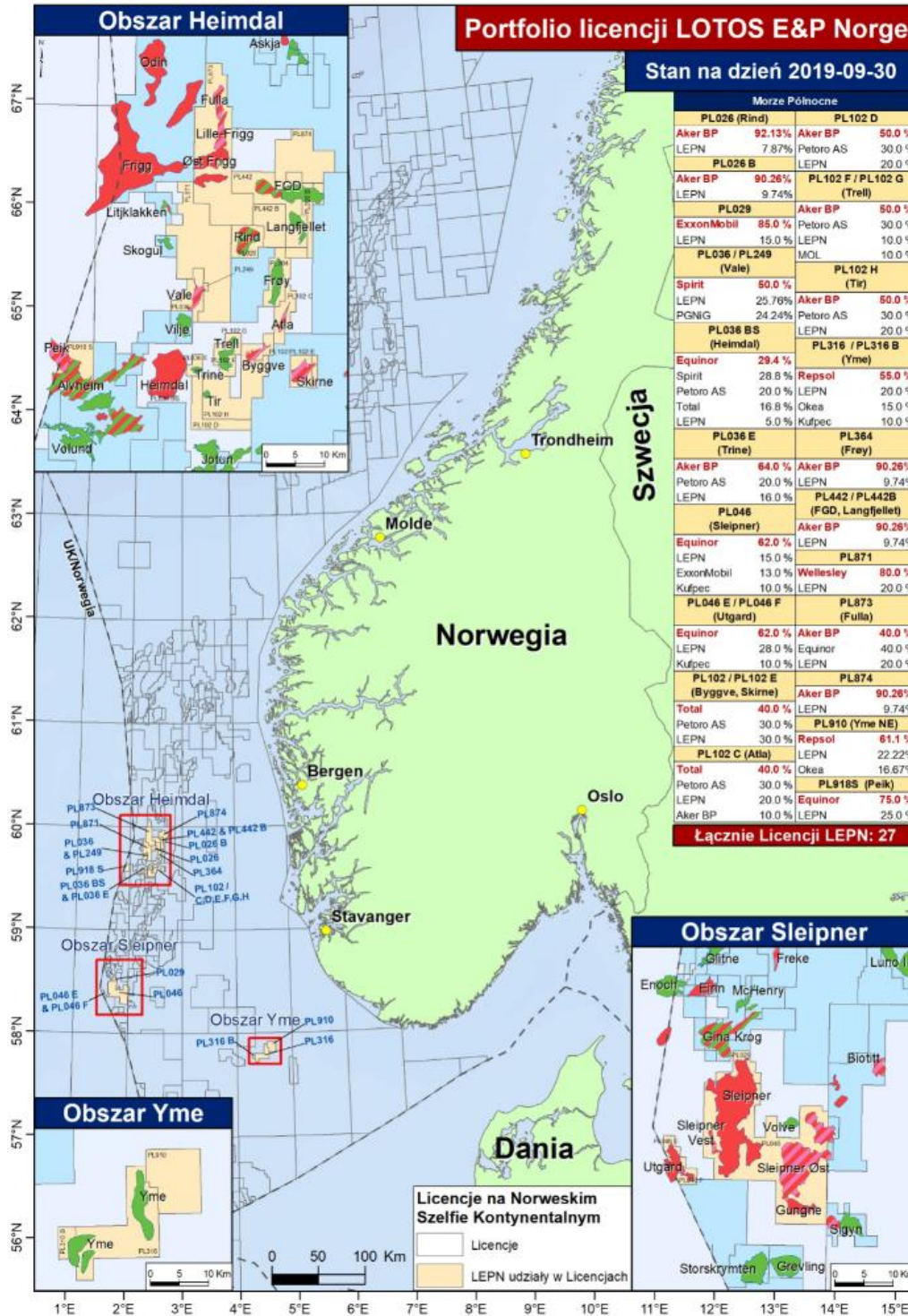
- koncesje morskie Gotlandia, Łeba i Rozewie (udział LPB 100%) – wzbogacono prace związane z budową regionalnego modelu strukturalno – tektonicznego morskiej części Basenu Bałtyckiego w ramach realizacji zobowiązań koncesyjnych o dodatkowe analizy geologiczne,
- koncesja lądowa Młynary (udział LPB 100%) – w dniu 25 września Ministerstwo Środowiska wydało decyzję przekształcającą koncesję poszukiwawczą – rozpoznawczą w koncesję na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie (tzw. koncesja „łączna”),
- koncesja lądowa Górowo Iławeckie (operator PGNiG udział 51%, LPB udział 49%) – trwają prace nad przygotowaniem wspólnej rekomendacji w sprawie prowadzenia dalszych prac na koncesji.

Inicjatywy rozwojowe

Platforma wiertnicza Giant zakupiona od firmy Maersk w czerwcu 2019 roku została przyholowana do portu w Gdańsku 28 września 2019 roku. Po wykonaniu prac przystosowawczych wymaganych do odnowienia klasy oraz przeszkoleniu załogi, platforma rozpocznie prace rekonstrukcyjne na złożach bałtyckich Grupy LOTOS. Platforma może wykonywać odwierty do głębokości 25 000 stóp (7 620 m). Pierwszym jej zadaniem będzie wykonanie rekonstrukcji siedmiu odwiertów na złożu B3, w celu zwiększenia wolumenu wydobycia węglowodorów. Rozpoczęcie prac rekonstrukcyjnych planowane jest w 4 kw. 2019 roku. Zakup platformy umożliwi spółce rozwój kompetencji inżyniersko-wykonawczo-projektowych dla sektora lądowego (tzw. ang. offshore), docelowo z możliwością świadczenia usług poza Grupą Kapitałową LOTOS

Działalność poszukiwawczo-wydobywczą w Norwegii

Koncesje spółki LOTOS Exploration & Production Norge AS
na dzień 30 września 2019 roku

Źródło: opracowanie własne

W 3 kw. 2019 roku spółka LOTOS Norge w ramach konsorcjum wydobywała gaz ziemny i kondensat ze złóż Atla, Skirme i Heimdal (obszar Heimdal), ze złóż Sleipner Ost, Sleipner Vest i Gungne (obszar Sleipner), a także z dniem 16 września 2019 roku rozpoczęła wydobywanie ze złoża Utgard.

Wielkość produkcji ze złóż norweskich w 3 kw. 2019 roku kształtowała się na średnim poziomie 13,1 tys. boe/dzień.

Na wielkość wydobycia w 3 kw. wpływ miały również zaplanowane postoje produkcyjne w sierpniu: 10-dniowy postój w obszarze Sleipner oraz 5-dniowy postój w obszarze Heimdal.

W 3 kw. 2019 roku kontynuowano prace inwestycyjne związane z realizacją projektów zagospodarowania złóż Utgard i Yme, a także przygotowanie do zagospodarowania złóż Trell i Trine oraz złóż zlokalizowanych w obszarze Greater Heimdal (tzw. projekt NOAKA).

Projekt Utgard

W dniu 16 września 2019 roku rozpoczęto eksploatację złoża Utgard. Projekt został zrealizowany z trzymiesięcznym wyprzedzeniem w stosunku do pierwotnego harmonogramu i uzyskano 25% oszczędności w porównaniu do zakładanego budżetu. Operatorem złoża jest firma Equinor, a faza realizacyjna trwała niecałe trzy lata od momentu zatwierdzenia planu zagospodarowania złoża w styczniu 2017 roku.

Utgard wykorzystuje pobliską infrastrukturę Sleipner, co zapewnia dodatkowe synergije i wartość dodaną dla całego hubu Sleipner – obok Heimdal, jednego z 2 głównych obszarów działalności LOTOSu na Szelfie Norweskim.

Wydobycie ze złoża Utgard wynosi obecnie ok. 9 tys. boe/d (4,1 tys. boe/d – planowana 5-letnia średnia produkcja) dla udziału LOTOS i należy oczekiwać jego tendencji spadkowej. Zasoby wydobywalne brutto, tzn. uwzględniające zużycie własne oraz współwystępujący CO₂, szacowane obecnie przez Operatora to około 40 mln boe (7 mln boe dla udziału LOTOS). Odpowiadająca temu szacunkowi wielkość komercyjnych rezerw wydobywalnych złoża wskazywana przez Operatora to ok. 35 mln boe (6 mln boe dla udziału LOTOS). LOTOS przeprowadza własną analizę techniczną w oparciu o wyniki produkcyjne złoża i planuje przedstawić zweryfikowaną ocenę wielkości rezerw i planowanego wydobycia Utgard na koniec 2019 roku.

Kluczowe parametry projektu Utgard (udział LOTOS):

- udział LOTOS 17,36%
- rezerwy 2P⁸ 8,0 mln boe zgodnie z założeniami PDO (54% kondensat, 46% gaz ziemny)
- rozpoczęcie wydobycia 16 września 2019 roku
- planowane wydobycie⁸ 4,1 tys. boe/d (5-letnia średnia produkcja zgodnie z założeniami PDO).

Projekt Yme

Projekt Yme jest w zaawansowanej fazie zagospodarowania. Operatorem złoża jest firma Repsol, a zagospodarowanie odbywa się zgodnie z zatwierdzonym planem zagospodarowania, przy wykorzystaniu dzierżawionej platformy - Maersk Inspirer. W 3 kw. 2019 roku kontynuowano prace w stoczni Egersund związane z modyfikacją tej platformy, a także zgodnie z planem dokonano na morzu instalacji modułu zagłowiczeń. Zgodnie z aktualnym statusem projektu wskazywanym przez Operatora, uruchomienie wydobycia ze złoża planowane jest w połowie 2020 roku.

Kluczowe parametry projektu Yme (udział LOTOS):

- udział LOTOS 20%
- rezerwy 2P 12,9 mln boe na dzień 30 września 2019 roku (100% ropa naftowa)
- rozpoczęcie wydobycia połowa 2020 roku
- planowane wydobycie 5,0 tys. boe/d (średni wolumen dla pierwszych 5 lat od momentu uruchomienia produkcji).

Projekt NOAKA

Projekt dotyczy zagospodarowania w obszarze na północ od Heimdal odkrytych złóż: Frigg Gamma Delta, Langfjellet, Rind, Fulla oraz Froy, ze średnim udziałem LOTOS na poziomie 10% i Operatorem AkerBP. W ramach projektu możliwe jest dołączenie złóż, w których LOTOS aktualnie nie posiada udziałów, tj. Krafla oraz Askja, gdzie operatorem jest firma Equinor. Koncepcja zagospodarowania nie została jeszcze uzgodniona.

W 3 kw. 2019 roku zakończono wiercenie odwiertu poszukiwawczego Liatårnet na koncesji PL 442, której operatorem jest AkerBP (90,26%), a udział LOTOS Norge wynosi 9,74%. W wyniku wiercenia dokonano odkrycia zasobów ropy, których wielkość szacuje się na poziomie ok. 80-200 mln boe (udział 100%), co czyni Liatårnet największym odkryciem węglowodorów na Szelfie Norweskim w 2019 roku. W celu precyzyjnego określenia potencjału zasobowego, planowane jest wykonanie jednego lub dwóch odwiertów rozpoznawczych. Wiercenie pierwszego z nich zakładane jest w roku 2020. Odkrycie Liatårnet może stanowić kolejny element potencjału rozwojowego w tworzeniu nowego hubu wydobywczego w Norwegii w ramach projektu NOAKA. Potencjał zasobowy złóż NOAKA, uwzględniając odkrycie Liatårnet, szacowany jest na ok. 38-49 mln boe dla udziału LOTOS (ok. 95% ropa naftowa i ok. 5% gaz ziemny).

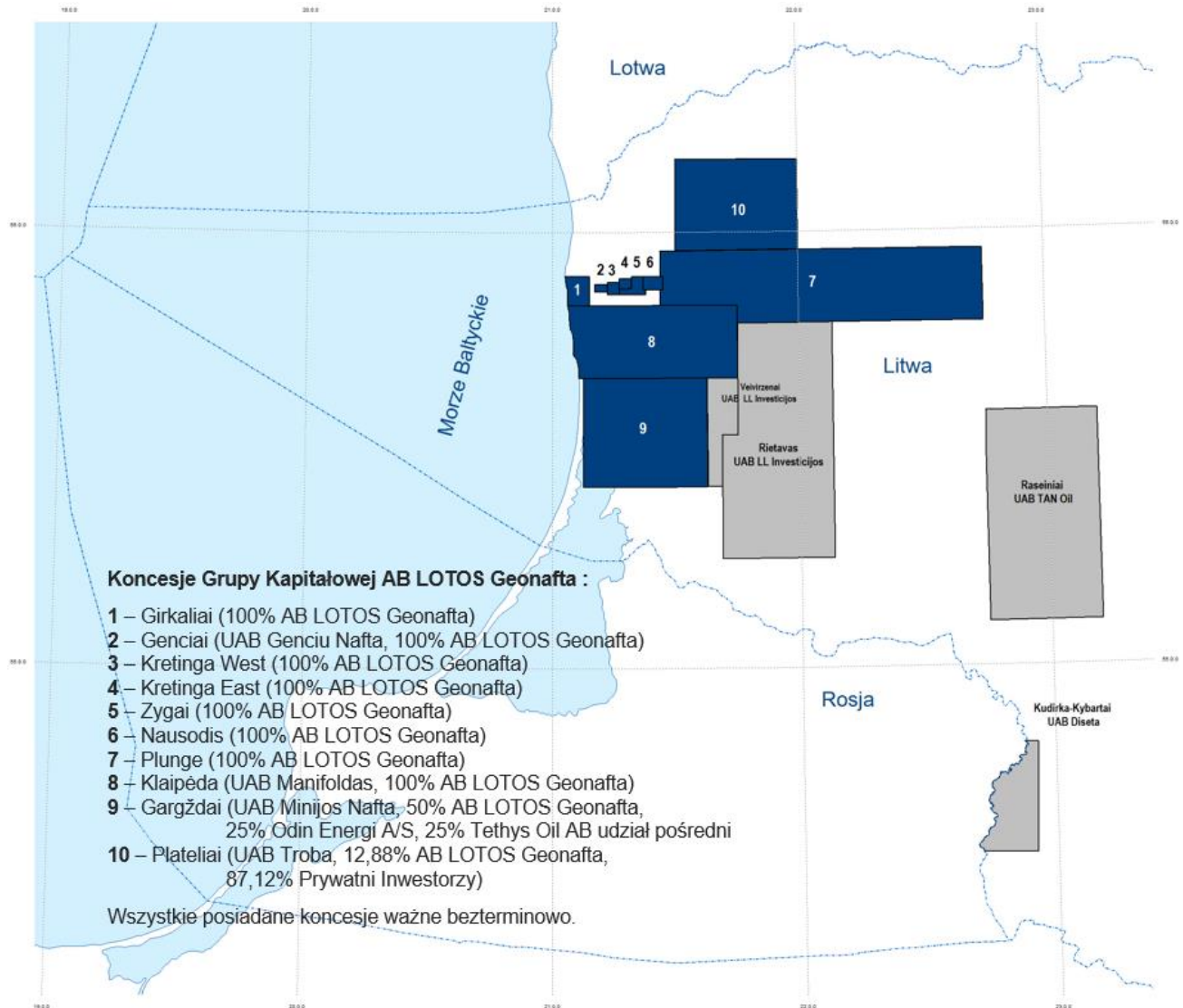
Projekt Trell/Trine

Projekt dotyczy zagospodarowania złóż Trell i Trine zlokalizowanych w ramach posiadanych koncesji w obszarze Heimdal (udział LOTOS Norge odpowiednio 10% i 16%). Projekt Trell/Trine znajduje się aktualnie na etapie wyboru koncepcji zagospodarowania, z wariantem bazowym zakładającym podłączenie złóż do pobliskiej infrastruktury FPSO (ang. Floating Production Storage and Offloading) obszaru Alvheim. Potencjał zasobowy złóż Trell/Trine to ok. 4,5 mln boe (97% ropa naftowa, 3% gaz ziemny) dla udziału LOTOS. Operator wskazuje na możliwość realizacji zagospodarowania złóż w modelu tzw. szybkiej ścieżki, z potencjałem uruchomienia wydobycia w 2022 roku.

⁸ Rezerwy 2P oraz planowane wydobycie Utgard zgodnie z założeniami PDO, z planowaną weryfikacją na koniec 2019 roku na podstawie wyników produkcyjnych złoża.

Działalność poszukiwawczo-wydobywczą na Litwie

Koncesje Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta
na dzień 30 września 2019 roku

Źródło: opracowanie własne

W 3 kw. 2019 roku spółki z litewskiej grupy kapitałowej AB LOTOS Geonafta skupiały się na optymalizacji wydobywania z istniejących lądowych złóż ropy naftowej: Girkaliai, Kretinga, Nausodis i Genciu, Veizaiciai, Liziai, Ablinga.

Wyniki operacyjne segmentu wydobywczego

mIn PLN	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Przychody ze sprzedaży	235,1	307,4	374,5	-23,5%	-37,2%
Wynik operacyjny EBIT	14,6	128,7	146,0	-88,7%	-90,0%
Amortyzacja	56,0	49,6	50,6	12,9%	10,7%
EBITDA	70,6	178,3	196,6	-60,4%	-64,1%
Oczyszczony wynik EBIT ⁹	14,6	128,7	164,0	-88,7%	-91,1%
Oczyszczony wynik EBITDA ⁹	70,6	178,3	214,6	-60,4%	-67,1%

Spadek r/r i kw/kw poziomu przychodów ze sprzedaży segmentu wydobywczego w 3 kw. 2019 roku (odpowiednio: -37,2%; -23,5%) jest przede wszystkim efektem niższych notowań gazu ziemnego (odpowiednio: -59,5%; -16,3%), niższych notowań ropy Brent Dtd (odpowiednio: -17,4%; -10,1%) oraz niższego wolumenu sprzedaży (odpowiednio: -9,7%; -12,1%). Najwyższy (r/r) spadek wolumenu sprzedaży ropy naftowej nastąpił na złożach bałtyckich (-33,1%). Sprzedaż ropy naftowej w 3 kw. 2019 roku ze złóż polskich spadła w porównaniu z 2 kw. 2019 roku o 24,2%, a sprzedaż gazu ziemnego przez spółkę LOTOS Norge była niższa o 12,5%

Wynik EBITDA segmentu wydobywczego za 3 kw. 2019 roku jest o 60,4% niższy niż w poprzednim kwartale oraz o 64,1% niższy r/r.

⁹ Wynik operacyjny EBITDA oczyszczony z efektów zdarzeń jednorazowych – w 3 kw. 2019 roku aktualizacja rezerwy na zobowiązania z tytułu warunkowych płatności związanej z umową nabycia aktywów Sleipner w kwocie ok. 18 mln PLN.

SEGMENT PRODUKCJI I HANDLU

- **Rozpoczęcie uruchamiania i stabilizacji instalacji Projektu EFRA**
- **Maksymalne wykorzystanie mocy wytwórczych rafinerii i poprawa struktury sprzedaży (r/r)**
- **Oczyszczony zysk EBITDA LIFO segmentu produkcji i handlu w 3 kw. 2019 roku na poziomie 784,0 mln PLN, (+14% r/r)**

Struktura przerobu ropy naftowej

tys. ton	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Przerób ropy naftowej w rafinerii w Gdańsku	2 726,1	2 749,5	2 790,4	-0,9%	-2,3%
w tym:					
ropa Ural	2 099,3	2 030,9	2 245,8	3,4%	-6,5%
ropa Rozewie	31,4	57,5	38,8	-45,3%	-19,0%
ropa litewska	10,1	11,1	12,4	-9,4%	-18,9%
ropa Lubiatów	49,6	93,2	77,4	-46,8%	-36,0%
pozostałe gatunki ropy	535,7	556,9	416,0	-3,8%	28,8%

Wykorzystanie nominalnych zdolności przerobowych rafinerii w Gdańsku kształtowało się w 3 kw. 2019 roku na poziomie 103%. Rafineria pracowała w tym czasie stabilnie, osiągając przerób na poziomie 2 726,1 tys. ton ropy naftowej.

Projekt EFRA (tj. Efektywna Rafinacja), będący kluczowym programem inwestycyjnym Grupy LOTOS w trakcie realizacji, jest kontynuacją programu technologicznego unowocześnienia rafinerii i dopełnieniem konfiguracji procesowej dla pogłębionego przerobu ropy naftowej, osiągniętej w efekcie zakończenia inwestycji Program 10+ w roku 2011.

W 3 kw. 2019 roku działania w obszarze realizacji Projektu EFRA koncentrowały się na: rozruchu instalacji Kompleksu Koksowania i usuwaniu usterek gwarancyjnych oraz nielimitujących RFSU¹⁰.

Po osiągnięciu kamienia milowego statusu gotowości do rozruchu 26 czerwca 2019 roku LOTOS Asphalt rozpoczął proces rozruchowy (rozruch technologiczny). We wrześniu nastąpiło wprowadzenie wsadu do instalacji Opóźnionego Koksowania (ang. Delayed Coking Unit, tj. DCU) i rozpoczęcie pracy. Otrzymano pierwsze pełnowartościowe produkty: benzynę surową oraz LCGO (ang. Light Coker Gas Oil, tj. średnia frakcja destylatów z procesu koksowania) i HCGO (ang. Heavy Coker Gas Oil, tj. ciężka frakcja destylatów z procesów koksowania). Dwa ostatnie trafiają do dalszego przerobu w kierunku paliw na instalacjach rafineryjnych. Rozpoczęto ekspedycję samochodową koksu naftowego, zgodnie z warunkami umowy na odbiór koksu ([rb 26/2015](#) z dnia 21 sierpnia 2015 roku), zawartej z Oxbow Energy Solutions B.V.

Następnie, planowane są ruchy testowe z udziałem generalnego wykonawcy, licencjodawców i instytucji finansujących Projekt, które mają potwierdzić kontraktowe, gwarantowane parametry instalacji Kompleksu Koksowania.

Do 30 września 2019 roku przekazano do użytkowania środki trwałe o wartości 35% sumarycznej wartości budżetu Projektu EFRA na poziomie skonsolidowanym. Przekazano do użytkowania wszystkie obiekty Projektu EFRA z wyjątkiem Kompleksu Koksowania. Projektowanie, zakupy oraz prace budowlano-montażowe w ramach Projektu EFRA zostały zakończone.

Spółka na bieżąco monitoruje prognozowany poziom marż dla poszczególnych produktów rafineryjnych i jego wpływ na przyszłą rentowność oraz inkrementalną marżę rafineryjną po ukończeniu Projektu EFRA. W obliczu dużej zmienności rynku, a także powszechnie spodziewanej zmiany popytowej na skutek wejścia w życie od początku 2020 roku ograniczeń w zawartości siarki w paliwach żeglugowych nałożonych przez Międzynarodową Organizację Morską (ang. International Maritime Organisation), Spółka szacuje, że dodatkowa marża rafineryjna możliwa do osiągnięcia dzięki ukończeniu Projektu EFRA będzie się kształtować pomiędzy ok. 2 a 4,5 USD/bbl. Powyższy przedział wartości jest wypadkową najczęstszych scenariuszy przedstawianych przez analityków sektora rafineryjnego i instytucje branżowe. Może on ulegać zmianom w następstwie wahań otoczenia makroekonomicznego, a także w wyniku różnej dostępności operacyjnej instalacji wchodzących w skład Projektu EFRA. Spółka podtrzymuje, że w/w inkrementalna efektywna marża rafineryjna pojawi się w skonsolidowanych wynikach finansowych w trakcie 4 kw. 2019 roku.

W związku z systematycznym procesem uruchamiania instalacji Projektu EFRA i zmieniającym się wolumenem produkcji, modelowa marża rafineryjna przestaje przedstawiać zyskowność rafinerii oraz odzwierciedlać strukturę uzysków. Z tego powodu Spółka zawiesza publikację modelowej marży rafineryjnej. Metodyka kalkulacji marży modelowej zostanie zaktualizowana po ustabilizowaniu pracy rafinerii zintegrowanej z instalacjami EFRA. Do tego czasu Spółka będzie publikowała miesięczną strukturę wytworzenia produktów rafineryjnych w celu przybliżenia rynkowi efektów implementacji Projektu EFRA.

Ponadto Grupa LOTOS realizowała w 3 kwartale kilka projektów optymalizacyjnych na mniejszą skalę. Najbardziej zaawansowany z nich - Węzeł Odzysku Wodoru (WOW), którego celem jest zwiększenie produkcji wodoru, LPG oraz benzyny surowej w puli uzysków rafinerii ze statusem realizacji na poziomie ok 99% ma planowany termin przekazania do użytkowania w 1 kw. 2020 roku.

¹⁰ RFSU, tj. ang. Ready for Start Up, gotowość do rozruchu

Struktura wytworzenia produktów rafineryjnych¹¹

tys. ton ¹²	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
	3 028,8	2 924,3	3 106,1	3,6%	-2,5%
Benzyny	444,5	371,1	412,1	19,8%	7,9%
Benzyna surowa	105,0	131,1	119,5	-19,9%	-12,1%
Oleje napędowe	1 493,1	1 407,4	1 488,3	6,1%	0,3%
Lekkie oleje opałowe	44,6	45,1	42,2	-1,1%	5,7%
Paliwo lotnicze JET	115,8	118,3	150,3	-2,1%	-23,0%
Produkty ciężkie ¹³	513,0	523,5	547,1	-2,0%	-6,2%
Pozostałe ¹⁴	312,8	327,8	346,6	-4,6%	-9,8%

Struktura sprzedaży segmentu produkcji i handlu

tys. ton ¹⁰	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19/3kw.18	3kw.19 /3kw.18
	3 098,4	2 869,8	3 026,7	8,0%	2,4%
Benzyny	447,8	386,1	430,8	16,0%	3,9%
Benzyna surowa	105,0	131,1	119,5	-19,9%	-12,1%
Oleje napędowe	1 649,9	1 468,3	1 514,2	12,4%	9,0%
Lekkie oleje opałowe	46,2	41,9	42,9	10,3%	7,7%
Paliwo lotnicze JET	127,6	108,9	144,8	17,2%	-11,9%
Produkty ciężkie ¹⁰	497,4	511,7	544,5	-2,8%	-8,7%
Pozostałe ¹¹	224,5	221,8	230,0	1,2%	-2,4%

Rynek produktów naftowych w Polsce¹⁵ po 9 miesiącach 2019 roku i sprzedaż Grupy Kapitałowej LOTOS w 3 kwartale 2019 roku

Po 9 miesiącach 2019 roku konsumpcja paliw płynnych (oleju napędowego, benzyny oraz lekkiego oleju opałowego) w Polsce wzrosła o 3,8% r/r. Olej napędowy odnotował wzrost na poziomie 3,5%, benzyna 5,8%, a lekki olej opałowy spadek o 4,6%.

Benzyna motorowa

Konsumpcja benzyny po 9 miesiącach 2019 roku wzrosła o 5,8% r/r. Całkowita sprzedaż benzyny realizowana przez Grupę Kapitałową LOTOS w 3 kw. 2019 roku wzrosła o 3,9% r/r, na skutek optymalizacji struktury produkcji rafinerii w Gdańsku w celu maksymalizacji marży rafineryjnej, a średni crack na benzynie na światowych rynkach r/r pozostał na tym samym poziomie.

¹¹ różnica pomiędzy wolumenem przerobionej ropy naftowej i wolumenem produkcji rafinerii wynika z faktu, że oprócz ropy naftowej na instalacje i do komponowania wyrobów gotowych kierowane są strumienie biokomponentów, dodatków uszlachetniających oraz średnich destylatów naftowych, zakupione od zewnętrznych dostawców

¹² nie obejmuje produkcji z kluczowej instalacji Projektu EFRA (Instalacji Opóźnionego Koksowania, ang. DCU)

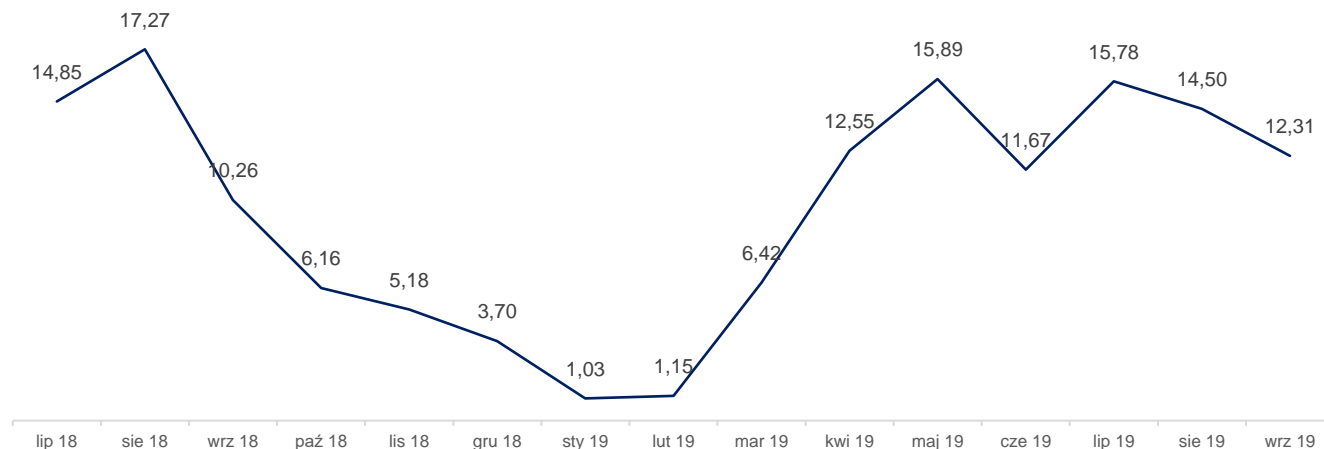
¹³ ciężki olej opałowy i komponenty asfaltowe

¹⁴ m.in. gazy opałowe i techniczne, siarka, oleje bazowe, frakcja ksylenowa, LPG, paliwo bunkrowe, ekstrakty, rafinaty, gacze

¹⁵ Źródło danych o konsumpcji paliw w Polsce - POPIHN

Benzyna motorowa – średniomiesięczna marża z notowań (crack produktowy) w USD/bbl

lipiec 2018 – wrzesień 2019

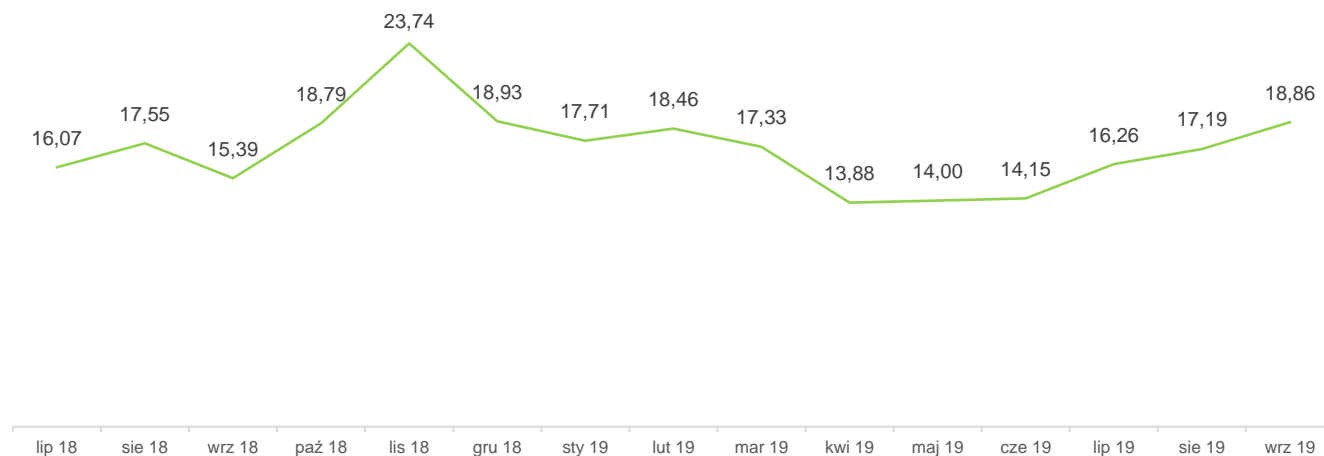
Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Refinitiv

Olej napędowy

Od początku 2019 roku obserwowany jest wzrost krajowego popytu na olej napędowy, po 9 miesiącach o 3,5%. W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie Grupa Kapitałowa LOTOS zwiększyła w 3 kw. sprzedaż krajową o ok. 9,0%. W 3 kw. 2019 roku średni crack na oleju napędowym na światowych rynkach był r/r wyższy od zeszłorocznego poziomu o 1,0 USD/bbl.

Olej napędowy – średniomiesięczna marża z notowań (crack produktowy) w USD/bbl

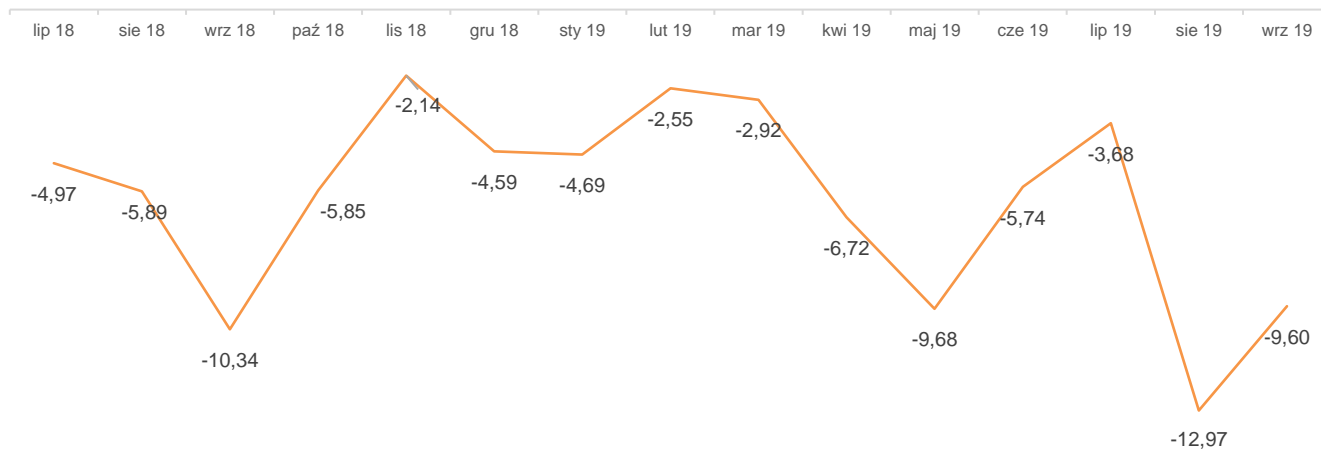
lipiec 2018 – wrzesień 2019

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Refinitiv

Ciężki olej opałowy

W raportowanym kwartale Grupa Kapitałowa LOTOS zrealizowała niższą o 8,0% sprzedaż ciężkiego oleju opałowego (tj. COO) w porównaniu do 3 kw. 2018 roku. W 3 kw. 2019 roku średni ujemny crack na COO na światowych rynkach był na poziomie -8,61 USD/bbl, gorszy r/r o 1,65 USD/bbl.

Ciężki olej opałowy – średniomiesięczna marża z notowań (crack produktowy) w USD/bbl
 lipiec 2018 – wrzesień 2019

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Refinitiv

Wyniki operacyjne segmentu produkcji i handlu

mIn PLN	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Przychody ze sprzedaży	7 768,8	7 487,8	8 136,6	3,8%	-4,5%
Wynik operacyjny EBIT	480,6	525,2	735,1	-8,5%	-34,6%
Amortyzacja	170,8	163,1	124,1	4,7%	37,6%
EBITDA	651,4	688,3	859,2	-5,4%	-24,2%
EBIT LIFO	602,0	481,5	561,2	25,0%	7,3%
EBITDA LIFO	772,8	644,6	685,3	19,9%	12,8%
Oczyszczony EBITDA LIFO ¹⁶	784,0	600,2	687,7	30,6%	14,0%

Wyższe o 3,8% (kw/kw) przychody ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu są efektem wzrostu o 8,0% wolumenu sprzedaży oraz spadku średniej ceny sprzedaży netto. Średnia cena sprzedaży netto w segmencie produkcji i handlu w 3 kw. 2019 roku wyniosła 2.507 PLN/t i obniżyła się kw/kw o 3,9% na skutek przede wszystkim niższych notowań produktów naftowych.

Niższe przychody ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu w 3 kw. 2019 roku vs. 3 kw. 2018 roku (-4,5%) związane są głównie ze spadkiem (-6,7%) średniej ceny sprzedaży netto na skutek niższych notowań produktów naftowych, przy wyższym (+4,9%) średniokwartalnym kursie dolara oraz ze wzrostem (+2,4%) wolumenu sprzedaży segmentu.

Oczyszczony wynik EBITDA LIFO segmentu produkcji i handlu w 3 kw. 2019 roku wyniósł 784,0 mln PLN, tj. o 30,6% więcej niż w poprzednim kwartale oraz o 14,0% więcej niż w kwartale porównywalnym poprzedniego roku.

Wzrost oczyszczonego wyniku EBITDA LIFO (r/r i kw/kw) jest efektem głównie

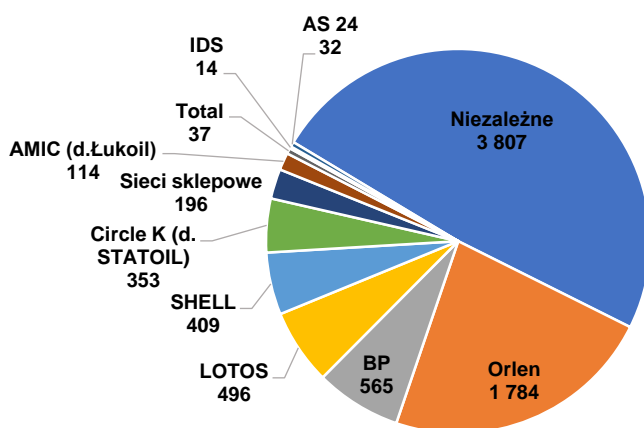
- wyższego średniokwartalnego kursu USD
- wyższej modelowej marży rafinerijnej
- niższych notowań gazu ziemnego przeznaczonego na zużycie własne
- wyższego wolumenu sprzedaży produktów naftowych

¹⁶ Wynik operacyjny EBITDA, uwzględniający efekt LIFO na wycenie zapasów, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu na poziomie wyceny zapasów LIFO, oczyszczony o różnice kursowe z działalności operacyjnej

Liczba stacji paliw w sieci LOTOS
 na dzień 30 września 2019 roku

	30.09.2019	30.06.2019	30.09.2018	3kw.19 -2kw.19	3kw.19 -3kw.18
	496	493	489	3	7
Stacje własne CODO	307	307	306	0	1
Stacje partnerskie DOFO	189	186	183	3	6

Na koniec 3 kw. 2019 roku Grupa Kapitałowa LOTOS posiadała w swojej sieci 496 stacje paliw.

Polski rynek detaliczny
 na dzień 30 września 2019 roku

Źródło: POPIHN (Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego)

Wyniki operacyjne obszaru detalicznego

mln PLN	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Wolumen sprzedaży paliw (tys. ton)	344,6	316,4	333,6	8,9%	3,3%
Przychody ze sprzedaży	1 891,4	1 786,3	1 839,0	5,9%	2,8%
Wynik operacyjny	61,6	51,0	34,9	20,8%	76,5%
Amortyzacja	27,6	27,5	16,8	0,4%	64,3%
EBITDA	89,2	78,5	51,7	13,6%	72,5%

W 3 kw. 2019 roku obszar detaliczny wykazał zysk na poziomie operacyjnym w wysokości 61,6 mln PLN. Znaczny wzrost wyniku operacyjnego w porównaniu z poprzednim kwartałem i w porównaniu z okresem porównywalnym poprzedniego roku wynika z wyższej marży jednostkowej zrealizowanej na sprzedaży paliw poprzez stacje własne CODO. Wynik EBITDA obszaru detalicznego za 3 kw. 2019 roku w wysokości 89,2 mln PLN jest o 13,6% wyższy od wyniku 2 kw. 2019 roku i o 72,5% od wyniku 3 kw. 2018 roku. Wyniki 2 i 3 kw. 2019 roku uwzględniają zmiany ewidencji związane z wprowadzeniem MSSF16. W efekcie tych zmian część kosztów dzierżaw ujęto jako leasing długoterminowy, a w konsekwencji pojawiła się dodatkowa amortyzacja oraz koszty finansowe.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Wyniki operacyjne Grupy Kapitałowej LOTOS

mln PLN	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018	3kw.19 /2kw.19	3kw.19 /3kw.18
Przychody ze sprzedaży	7 877,8	7 662,0	8 344,0	2,8%	-5,6%
Wynik operacyjny EBIT	496,3	658,7	866,8	-24,7%	-42,7%
Amortyzacja	226,8	212,7	174,7	6,6%	29,8%
EBITDA	723,1	871,4	1 041,5	-17,0%	-30,6%
Efekt LIFO ¹⁷	121,4	-43,7	-173,9	-	-
EBIT LIFO	617,7	615,0	692,9	0,4%	-10,9%
Oczyszczony zysk EBIT LIFO	628,9	570,6	713,3	10,2%	-11,8%
Oczyszczony zysk EBITDA LIFO ¹⁸	855,7	783,3	888,0	9,2%	-3,6%

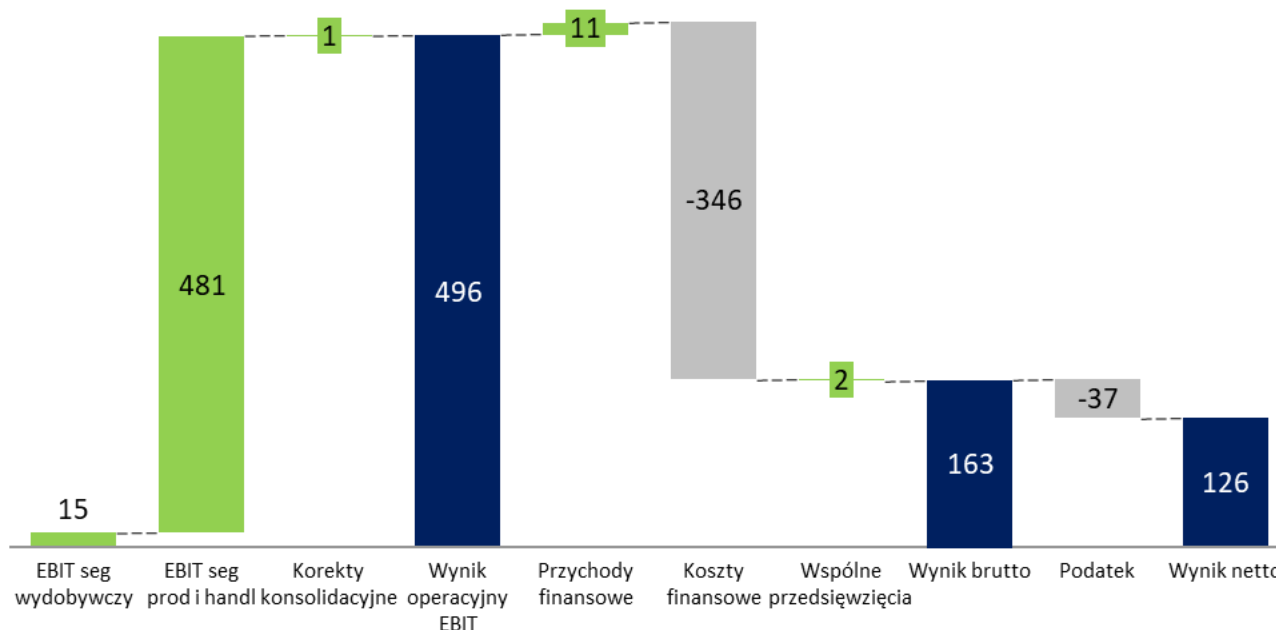
Grupa Kapitałowa LOTOS, zgodnie z przyjętymi zasadami wyceny zapasów, stosuje do wyceny rozchodu zapasów metodę średniej ważonej ceny nabycia. Stosowanie takiej metody wyceny zapasów powoduje opóźnienie przenoszenia efektów zmiany cen ropy naftowej w stosunku do cen wyrobów gotowych. W związku z powyższym, wzrostowa tendencja cen ropy wpływa pozytywnie, a tendencja spadkowa wpływa negatywnie na osiągnięte wyniki finansowe.

Wyniki operacyjne uwzględniające powyższą metodę wyceny zapasów zaprezentowano w tabeli w pozycjach EBITDA, wynik operacyjny EBIT. Równocześnie dokonano szacunków wyceny rozchodu wg metody LIFO i zaprezentowano w tabeli: efekt LIFO, EBIT LIFO, oczyszczony EBIT LIFO oraz oczyszczona EBITDA LIFO.

Grupa Kapitałowa LOTOS wykazała w 3 kw. 2019 roku zysk operacyjny w wysokości 496,3 mln PLN, na który składały się zysk operacyjny segmentu produkcji i handlu 480,6 mln PLN, zysk operacyjny segmentu wydobywczego 14,6 mln PLN oraz korekty konsolidacyjne w wysokości 1,1 mln PLN. Wynik operacyjny powiększony o amortyzację wg szacunkowej wyceny zapasów metodą LIFO (bez uwzględnienia teoretycznych odpisów wg LIFO, z wyłączeniem różnic kursowych z działalności operacyjnej (tzw. oczyszczony EBITDA LIFO), wyniósł 855,7 mln PLN.

¹⁷ Efekt LIFO = EBIT LIFO (oszacowany przy zastosowaniu metody wyceny rozchodu zapasów wg Last In First Out, tj. „ostatnie przyszło – pierwsze wyszło”) – EBIT

¹⁸ Wynik operacyjny EBITDA, uwzględniający efekt LIFO na wycenie zapasów, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu na poziomie wyceny zapasów LIFO oczyszczony o różnice kursowe z działalności operacyjnej.

Dekompozycja skonsolidowanych wyników Grupy Kapitałowej LOTOS w 3 kw. 2019 roku (mln PLN)

Wynik na działalności finansowej w Grupie Kapitałowej LOTOS w 3 kw. 2019 roku wyniósł -335,1 mln PLN. Składa się on głównie z ujemnego salda różnic kursowych na poziomie -118,8 mln PLN, ujemnego efektu wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających w wysokości -138,2 mln PLN oraz z ujemnego wyniku z tytułu skompensowania odsetek od zadłużenia, przychodów odsetkowych i prowizji na poziomie -76,6 mln PLN.

Efekt wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających ryzyko rynkowe w 3 kw. 2019 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS zawiera głównie nadwyżkę ujemnego rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających kurs walutowy na poziomie -77,0 mln PLN oraz ujemny efekt rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających poziom cen produktów w wysokości -60,8 mln PLN.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Poniżej Spółka prezentuje proces zarządzania ryzykiem rynkowym, w tym działania w 3 kw 2019 roku.

Prowadząc działalność podstawową Grupa Kapitałowa LOTOS narażona jest na ryzyko rynkowe realizujące się poprzez:

- ryzyko cen surowców i produktów naftowych,
- ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych.

W ramach ryzyka cen surowców i produktów naftowych w Grupie Kapitałowej LOTOS zidentyfikowano podstawowe czynniki ryzyka: zmienność marży rafinerijnej, zmienność poziomu cen zapasów utrzymywanych ponad stan obowiązkowy, zmienność dyferencjałów wykorzystywanych w kontraktach handlowych (np. Urals vs Brent), stosowanie niestandardowych formuł cenowych w kontraktach handlowych.

W 3 kw. 2019 roku, działając w ramach przyjętej polityki zarządzania ryzykiem cen surowców i produktów naftowych, zawierano swapy towarowe. Znacząca część transakcji została zawarta w celu zachowania pierwotnego profilu ryzyka cenowego, w związku z ofertą sprzedaży komponentów asfaltowych po cenach stałych. Ponadto zawarto serię transakcji ograniczających ryzyko realizowane poprzez niedopasowanie okresu wyceny zakupu oraz sprzedaży produktów naftowych.

Zarządzanie ryzykiem CO₂ w Grupie LOTOS odbywa się w sposób ciągły, zgodnie z założeniami strategii zarządzania ryzykiem cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Spółka podejmuje decyzje co do sposobu zbilansowania przyszłych niedoborów lub nadwyżek uprawnień do emisji CO₂ w zależności od sytuacji rynkowej i w ramach ustalonych limitów.

W 3 kw. 2019 roku Spółka kontynuowała zakup kontraktów Futures EUA w kontekście niedoboru uprawnień przewidywanego po roku 2020, a także mając na względzie szacowane niedobory w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS wynikające z uruchomienia instalacji EFRA. Aktualnie Grupa LOTOS S.A. posiada nadwyżkę uprawnień.

W ramach prowadzonej działalności Grupa Kapitałowa LOTOS narażona jest na zmiany kursów walutowych z tytułu: handlu surowcami i produktami naftowymi, przepływów inwestycyjnych, przepływów finansowych w tym lokat i kredytów, wyceny instrumentów pochodnych. Jednostka Dominująca aktywnie zarządza swoją ekspozycją walutową w oparciu o przyjętą politykę i w ramach zdefiniowanych limitów oraz przy wykorzystaniu centralnej miary ryzyka Cash-Flow-at-Risk (CFaR). W 3 kw. 2019 roku, w ramach procesu zarządzania ryzykiem walutowym, mając na celu optymalizację wartości oczekiwanych przepływów pieniężnych, przy uwzględnieniu aktualnej sytuacji rynkowej zawierano transakcje Spot, FX Forward oraz FX Swap.

W ramach projektu EFRA w Grupie Kapitałowej LOTOS zawarte są transakcje walutowe EUR/USD mające na celu zabezpieczenie nakładów inwestycyjnych ponoszonych w EUR w stosunku do USD jako głównej waluty finansowania.

Grupa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z posiadanych aktywów oraz pasywów, dla których przychody oraz koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych, w szczególności kredytu inwestycyjnego na Projekt EFRA oraz kredytów na refinansowanie i finansowanie, gdzie wysokość odsetek ustalana jest na podstawie zmiennej stopy LIBOR USD. W celu zabezpieczenia ryzyka zmienności stóp procentowych w Grupie Kapitałowej LOTOS wykonywane są swapy stóp procentowych.

Skonsolidowany zysk netto Grupy Kapitałowej LOTOS w 3 kw. 2019 roku wyniósł 125,9 mln PLN.

Wyniki EBIT, wynik brutto i wynik netto Grupy Kapitałowej LOTOS

mIn PLN	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018
Wynik operacyjny EBIT	496,3	658,7	866,8
Wynik przed opodatkowaniem	163,1	666,1	852,0
Wynik netto	125,9	500,5	631,6

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – aktywa

mIn PLN	30.09.2019	31.12.2018	zmiana	%
	24 723,0	22 223,9	2 499,1	11,2%
Aktywa trwałe	14 117,2	13 078,0	1 039,2	7,9%
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	9 787,8	8 742,4	1 045,4	12,0%
Wartości niematerialne segmentu produkcji i handlu	150,2	151,9	-1,7	-1,1%
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego	3 409,9	3 044,0	365,9	12,0%
Wartości niematerialne segmentu wydobywczego	366,8	338,0	28,8	8,5%
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	127,5	117,2	10,3	8,8%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	151,8	149,6	2,2	1,5%
Pochodne instrumenty finansowe	0,5	9,1	-8,6	-94,5%
Pozostałe aktywa długoterminowe	122,7	525,8	-403,1	-76,7%
Aktywa obrotowe	10 605,8	9 145,9	1 459,9	16,0%
Zapasy	4 869,1	4 848,9	20,2	0,4%
Należności z tytułu dostaw i usług	2 934,8	1 880,4	1 054,4	56,1%
Należności z tytułu podatku dochodowego	108,6	2,4	106,2	4425,0%
Pochodne instrumenty finansowe	10,5	15,3	-4,8	-31,4%
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	340,0	457,6	-117,6	-25,7%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 342,8	1 941,3	401,5	20,7%

Na dzień 30 września 2019 roku suma bilansowa Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosła 24.723,0 mln PLN (+2.499,1 mln PLN vs. 31 grudnia 2018 roku).

Główne zmiany w pozycjach aktywów:

- wzrost o 1.045,4 mln PLN poziomu rzeczowych aktywów trwałych segmentu produkcji i handlu w wyniku zastosowania MSSF 16 oraz w związku z realizacją projektu EFRA
- wyższy o 1.054,4 mln PLN poziom należności z tytułu dostaw i usług związanych ze sprzedażą Grupy LOTOS S.A i LOTOS Paliwa sp. z o.o., w związku z brakiem w bieżącym okresie faktoringu w jednostce dominującej
- wyższy o 365,9 mln PLN poziom rzeczowych aktywów trwałych segmentu wydobywczego, głównie związanych ze złożami YME, Sleipner i Utgard w Norwegii, złożami B-8 na Morzu Bałtyckim i zakupioną platformą wiertniczą Giant
- wzrost o 401,5 mln PLN środków pieniężnych i ich ekwiwalentów
- niższy o 520,7 mln PLN stan pozostałych aktywów głównie jako rezultat wystawionej gwarancji bankowej wobec ExxonMobil w kwietniu 2019 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – źródła finansowania

mIn PLN	30.09.2019	31.12.2018	zmiana	%
	24 723,0	22 223,9	2 499,1	11,2%
Kapitał własny	12 275,6	12 034,8	240,8	2,0%
Kapitał podstawowy	184,9	184,9	0,0	0,0%
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2 228,3	2 228,3	0,0	0,0%
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-306,4	-288,2	-18,2	-6,3%
Zyski zatrzymane	10 070,4	9 826,1	244,3	2,5%
Różnice kursowe z przeliczenia	98,3	83,6	14,7	17,6%
Udziały niekontrolujące	0,1	0,1	0,0	0,0%
Zobowiązania długoterminowe	5 193,5	4 044,3	1 149,2	28,4%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 376,6	2 345,3	1 031,3	44,0%
Pochodne instrumenty finansowe	17,5	6,9	10,6	153,6%
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	396,5	324,9	71,6	22,0%
Świadczenia pracownicze	179,3	170,4	8,9	5,2%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1 223,6	1 196,8	26,8	2,2%
Zobowiązania krótkoterminowe	7 253,9	6 144,8	1 109,1	18,0%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 887,3	1 538,7	348,6	22,7%
Pochodne instrumenty finansowe	97,8	47,4	50,4	106,3%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2 315,8	1 913,7	402,1	21,0%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	280,2	565,3	-285,1	-50,4%
Świadczenia pracownicze	149,1	156,2	-7,1	-4,5%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	2 523,7	1 923,5	600,2	31,2%

Wzrost stanu kapitału własnego Grupy Kapitałowej LOTOS na 30 września 2019 roku do poziomu 12.275,6 mln PLN (+240,8 mln PLN vs. 2018) nastąpił głównie na skutek wzrostu poziomu zysków zatrzymanych o 244,3 mln PLN.

Udział kapitału własnego w sumie pasywów zmniejszył się o 4,5 punktów procentowych (vs. 2018) i wyniósł 49,7%. Główne zmiany w pozycjach zobowiązań (+2.258,3 mln PLN):

- wyższy o 1.379,9 mln PLN stan kredytów, pożyczek, obligacji oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego głównie na skutek wdrożenia standardu zawartego w MSSF 16 „Leasing”
- wyższy o 627,0 mln PLN stan pozostałych zobowiązań i rezerw (głównie zobowiązania z tytułu akcyzy, opłaty paliwowej, emisyjnej i VAT)
- wyższy o 402,1 mln PLN stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług związanych z zakupem ropy przez Grupę LOTOS S.A.
- niższy o 285,1 mln PLN stan zobowiązań z tytułu podatku dochodowego, głównie w Grupie LOTOS S.A. i segmencie wydobywczym.

Dług finansowy Grupy Kapitałowej LOTOS na 30 września 2019 roku osiągnął poziom 5.263,9 mln PLN, wyższy o 1.379,9 mln PLN od długu finansowego na koniec 2018 roku, na skutek wdrożenia MSSF 16. Wskaźnik relacji długu finansowego skorygowanego o wolną gotówkę do kapitału własnego wyniósł 23,8% (w tym zobowiązania leasingowe to 10,6% kapitału własnego) i wzrósł o 7,7 punktów procentowych vs. 31 grudnia 2018 roku. Dług netto wyniósł 2.921,1 mln PLN. Wskaźnik relacji długu netto do zysku oczyszczonego EBIDA LIFO na 30 września 2019 roku wyniósł 0,93.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

mIn PLN	3kw. 2019	2kw. 2019	3kw. 2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	1 259,2	243,6	1 299,1
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-204,6	180,8	-178,9
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-918,2	-316,1	-400,1
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	25,8	-11,8	-1,4
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	162,2	96,5	718,7
Środki pieniężne na początek okresu	2 180,5	2 084,0	1 399,3
Środki pieniężne na koniec okresu	2 342,7	2 180,5	2 118,0

Stan środków pieniężnych na 30 września 2019 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS (uwzględniający zadłużenie w rachunkach bieżących) wyniósł 2.342,7 mln PLN. Przepływy pieniężne netto zwiększyły stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w 3 kw. 2019 roku o 162,2 mln PLN.

Dodatnie saldo przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w 3 kw. 2019 roku wynoszące 1.259,2 mln PLN, związane jest głównie z zyskiem netto zwiększonym o amortyzację i wzrost stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań i rezerw.

Ujemne saldo przepływów środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej w kwocie -204,6 mln PLN dotyczy przede wszystkim wydatków na zakup rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych związanych głównie z segmentem wydobywczym (-194,8 mln PLN).

Ujemne saldo przepływów środków pieniężnych z działalności finansowej w 3 kw. 2019 roku wynoszące -918,2 mln PLN uwzględnia głównie ujemne saldo wpływów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wydatków z tytułu ich spłaty i zapłaconych odsetek, płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego oraz zapłacone dywidendy.

INFORMACJE DODATKOWE

I. Informacje o akcjach Grupy LOTOS S.A.

W okresie od dnia publikacji raportu za 1 półrocze 2019 roku, tj. 20 sierpnia 2019 roku do dnia publikacji raportu za 3 kwartał 2019 roku, tj. 30 października 2019 roku nie nastąpiła zmiana w strukturze własności znacznych pakietów akcji Spółki.

Struktura akcjonariatu Grupy LOTOS S.A.

na dzień 30 października 2019 roku tj. dzień przekazania raportu za 3 kwartał 2019 roku

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów równoważna wartości nominalnej akcji	Udział w ogólnej liczbie głosów równoważny udziałowi w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	98 329 515	53,19%
Pozostali	86 543 847	46,81%
Razem	184 873 362	100%

II. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji Spółki lub uprawnień do nich przez osoby z Zarządu oraz Rady Nadzorczej, zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami

Zgodnie z wiedzą Spółki i według oświadczeń z dnia 29 października 2019 roku składanych w celu sporządzenia raportu za 3 kwartał 2019 roku, na dzień przekazania przedmiotowego raportu członkowie Zarządu ani członkowie Rady Nadzorczej nie posiadają akcji Spółki ani uprawnień do nich. Stan posiadania nie zmienił się od dnia 20 sierpnia 2019 roku, czyli dnia publikacji raportu za 1 półrocze 2019 roku.

III. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań i wierzytelności Spółki lub jej spółki zależnej oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2018 roku do dnia publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego nie wystąpiły znaczące zmiany w zakresie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzyk Spółki lub jednostek od niej zależnych. Informacje na temat istotnych postępowań będących nadal w toku przedstawiono w nocie 29.1 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018.

Rozliczenia podatkowe

W roku 2015 rozliczenia Spółki w zakresie podatku od towarów i usług (VAT) za rok 2010 były przedmiotem postępowania kontrolnego prowadzonego przez organ kontroli skarbowej. W dniu 23 czerwca 2015 roku Spółka otrzymała w ramach prowadzonego postępowania protokół z badania ksiąg podatkowych, do którego złożyła zastrzeżenia. W dniu 30 września 2015 roku Spółka otrzymała decyzję wydaną przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy, w której to organ skarbowy określił wysokość zobowiązania w podatku od towarów i usług (VAT) za okres styczeń – grudzień 2010 roku oraz wykazał zaległości w kwocie 48,4 mln zł. Zarzuty przedstawione w decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej Spółka uznała za całkowicie nieuzasadnione i w związku z tym w dniu 14 października 2015 roku złożyła do Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku odwołanie od ww. decyzji. Dyrektor Izby Skarbowej w Gdańsku utrzymał w mocy decyzję Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy, a wniesiona w dniu 8 czerwca 2016 roku przez Spółkę skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego została oddalona. W dniu 25 sierpnia 2016 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie. W dniu 17 kwietnia 2019 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę Spółki od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku.

Porozumienie, którego stroną jest spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS

Spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS („LOTOS E&P Norge AS”) była stroną postępowań sądu arbitrażowego w Norwegii dotyczących roszczeń spółki Single Buoy Moorings Inc. („SBM”) - dostawcy platformy MOPU (ang. „Mobile Offshore Production Unit”) przeznaczonej do eksploatacji złoża YME przeciwko spółce Talisman Energy Norge AS będącej operatorem złoża YME („Talisman”, „Operator”) oraz pozostałym udziałowcom projektu YME. Udział LOTOS Exploration and Production Norge AS („LOTOS E&P Norge AS”) w kwocie roszczenia SBM wynosił 20%.

W 2013 roku spółki: Talisman Energy Norge AS („Talisman”, ówczesny operator złoża YME) oraz Single Buoy Moorings Inc. („SBM”, właściciel przeznaczonej do eksploatacji tego złoża platformy wydobywczej) ogłosiły informację o zawarciu porozumienia w sprawie zakończenia obowiązywania wszystkich dotychczas zawartych w związku z realizacją projektu YME umów i porozumień pomiędzy stronami oraz usunięcia wadliwej platformy ze złoża.

Spółka SBM zapłaciła członkom konsorcjum kwotę 470 mln USD, natomiast Talisman działając w imieniu udziałowców koncesji, zobowiązał się do wykonania niezbędnych prac przygotowawczych na platformie i usunięcia jej ze złoża. Zgodnie z porozumieniem w zakresie spółki SBM było przetransportowanie platformy do portu oraz jej utylizacja, natomiast po wykonaniu określonych prac udziałowcy konsorcjum powinni uzyskać prawo własności do elementów podwodnej infrastruktury na złożu YME, dostarczonej przez SBM, wraz z jednoczesnym zobowiązaniem do wykonania prac rekultywacyjnych (w tym demontażu) związanych z podwodną infrastrukturą. Każda ze stron ponosi koszty uzgodnionego porozumieniem zakresu realizowanych prac.

Zgodnie z zapisami porozumienia z SBM część przysługującego Grupie udziału w kwocie porozumienia, tj. 81,8 mln USD została ulokowana na rachunku escrow projektu YME celem jej sukcesywnego wykorzystywania na prowadzenie prac związanych z usunięciem platformy i infrastruktury ze złoża, określonych w porozumieniu.

Dnia 22 sierpnia 2016 roku partnerzy YME zakończyli operację usuwania wadliwej platformy MOPU ze złoża. W 1 kwartale 2017 roku zrealizowano inspekcję caissona (element podwodnej infrastruktury) w wyniku której uznano, że może on stać bez dodatkowego podparcia do 2019 roku (przy założeniu półrocznych inspekcji i niepogorszonego stanu).

SBM Offshore potwierdził w dniu 11 sierpnia 2017 roku zawarcie porozumienia z większością grupą ubezpieczycieli platformy MOPU w celu rozliczenia roszczeń ubezpieczeniowych dotyczących jej wadliwego wykonania. W dniu 10 września 2018 roku SBM ogłosił pełne i ostateczne uregulowanie roszczenia ubezpieczeniowego związanego z projektem YME. Kwota brutto otrzymana przez SBM w ramach odszkodowania z tytułu ubezpieczenia wyniosła 390 mln USD. Udział LOTOS E&P Norge AS (po odliczeniu kosztów prawników i innych wydatków przewidywany był na poziomie 30,7 mln USD). W 2018 roku Grupa ujęła należny udział w odszkodowaniu w pozycji Pozostałe przychody w kwocie 118,3 mln zł.

W dniu 5 marca 2019 roku spółka LOTOS E&P Norge AS otrzymała środki pieniężne w wysokości 31,1 mln USD jako ostateczne rozliczenie roszczeń ubezpieczeniowych.

Poza informacjami zaprezentowanymi powyżej, w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku nie wystąpiły istotne rozliczenia z tytułu spraw sądowych lub innych postępowań.

IV. Informacja o udzielonych przez Grupę LOTOS S.A. lub jednostki od niej zależne poręczeniach kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, jeżeli łączna wartość poręczenia lub gwarancji jest znacząca

Na dzień 30 września 2019 roku obowiązywała wystawiona przez spółkę LOTOS Upstream Sp. z o.o. bezwarunkowa i nieodwołalna gwarancja na rzecz rządu Norweskiego za działania spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS w zakresie poszukiwań i wydobycia na Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Spółka LOTOS Upstream Sp. z o.o. w wystawionej gwarancji zobowiązuje się ponieść pełną odpowiedzialność finansową tytułem zabezpieczenia wszelkich zobowiązań mogących powstać w związku z działalnością spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS w ramach poszukiwań i wydobycia naturalnych złóż znajdujących się pod dnem morza, w tym składowania i transportu przy pomocy innych środków transportu niż statki na Norweskim Szelfie Kontynentalnym.

W dniu 29 marca 2019 roku banki wyemitowały dla spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS dwie akredytywy w ramach nowego finansowania RBL (kredytu opartego na zasobach ropy i gazu):

- gwarancja na kwotę 991,4 mln NOK na pokrycie zobowiązań likwidacyjnych Sleipner DSA wystawiona przez Bank BNP Paribas na rzecz Exxon Exploration and Production Norge AS,
- gwarancja na kwotę 148,4 mln NOK na pokrycie zobowiązań likwidacyjnych obszaru Heimdal wystawiona przez PKO Bank Polski na rzecz Spirit Energy Norway AS.

Ponadto, na dzień 30 września 2019 roku obowiązuje zabezpieczenie akcyzowe w formie dwóch weksli własnych z terminem obowiązywania od 20 sierpnia 2019 roku do 19 sierpnia 2020 roku na łączną zryczałtowaną kwotę 240 mln złotych złożonych przez Grupę LOTOS S.A. do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku.

V. Informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego Grupy Kapitałowej LOTOS i ich zmiany oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez Grupę LOTOS S.A.

Wyplata dywidendy za rok 2018

Zgodnie z uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 30 czerwca 2019 roku, w dniu 27 września 2019 roku została wypłacona dywidenda w kwocie 554 620 086,00 PLN – wysokość dywidendy przypadająca na jedną akcję wynosi 3 PLN brutto. Dzień dywidendy był ustalony na 12 września 2019 roku ([rb nr 20/2019](#) z dnia 28 czerwca 2019 roku).

Podpisanie nowych umów kredytowych w ramach refinansowania kredytów zaciągniętych na finansowanie Programu 10+

2 lipca 2019 roku Grupa LOTOS S.A. oraz konsorcjum: ING Bank Śląski S.A., PEKAO S.A., PKO BP S.A., Sumitomo Mitsui Banking Corporation Bank EU AG, Intesa Sanpaolo S.p.A, Caixabank S.A. (Spółka Akcyjna), Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A., Erste Group Bank AG podpisały nowe umowy kredytowe w ramach refinansowania kredytów zaciągniętych na finansowanie Programu 10+ ([rb nr 24/2019](#) z dnia 2 lipca 2019 roku)

Zmiany w składzie Zarządu Grupy LOTOS S.A.

11 lipca 2019 roku Rada Nadzorcza Spółki, odwołała Panów Patryka Demskiego i Roberta Sobków ze składu Zarządu Spółki X wspólnej kadencji z dniem 11 lipca 2019 roku. ([rb nr 25/2019](#) z dnia 11 lipca 2019 rok)

24 lipca 2019 roku, Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A. powołała do składu zarządu Spółki X wspólnej kadencji (z dniem 25 lipca 2019 roku): Panią Zofię Marię Paryłę na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych oraz Pana Mariana Romana Krzemińskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Inwestycji i Innowacji. ([rb nr 27/2019](#) z dnia 24 lipca 2019 r.).

VI. Stanowisko Zarządu odnośnie do możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie kwartalnym w stosunku do wyników prognozowanych.

Zarząd Grupy LOTOS S.A. nie publikował prognoz wyników finansowych na 2019 rok.

VII. Czynniki, które w ocenie Grupy LOTOS S.A. będą miały wpływ na osiągnięte przez Grupę Kapitałową LOTOS wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału.

Wśród podstawowych czynników, mogących, w ocenie Spółki, mieć wpływ na wyniki w 4 kwartale 2019 i 1 kwartale 2020 roku należy wymienić:

- otoczenie makroekonomiczne, w szczególności trend notowań ropy, gazu i produktów naftowych oraz kształtowanie się relacji pary walut USD/PLN, która wpływa na wyniki Grupy Kapitałowej LOTOS, ze względu na notowanie zarówno cen surowca, jak i części cen produktów w USD oraz zadłużenie Grupy LOTOS S.A. denominowane w dolarach,
- kształtowanie się podaży i popytu na produkty naftowe w kraju i na świecie; w dłuższej perspektywie w Europie spodziewany jest wzrost popytu na olej napędowy przy stałym słabnącym popycie na benzyny motorowe i znacznym ograniczeniu popytu na ciężki olej opałowy; tendencje te wzmocniają przygotowania większości armatorów na świecie do wejścia w życie regulacji Międzynarodowej Organizacji Morskiej (ang. IMO) dotyczącej ograniczenia dozwolonej zawartości siarki do 0,5% w paliwie żegludowym. Trendy te znajdują odzwierciedlenie w strategii realizowanej przez Grupę Kapitałową LOTOS,
- ustabilizowanie pracy zintegrowanej z instalacjami EFRA rafinerii, rozpoczęcie komercyjnej produkcji przez rafinerię w nowej konfiguracji,
- wydobycie węglowodorów ze złoża Utgard i zwiększony vs. poprzednie kwartały wolumen wydobycia ze złoża B8,
- realizację rozpoczętych projektów w segmencie poszukiwania i wydobycia ropy naftowej (Yme, B8, rekonstrukcja otworów na złożu bałtyckim B3),
- optymalizację w segmencie produkcji i handlu w kierunku maksymalizacji marży rafinerijnej Grupy LOTOS S.A.,
- dalsze wzmocnianie pozycji rynkowej Grupy Kapitałowej LOTOS, ze szczególnym naciskiem na poprawę rentowności w obszarze detalicznym.

VIII. Istotne zdarzenia po dacie bilansowej

Rezygnacja członka Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A.

11 października 2019 roku, Pan Mariusz Jerzy Golecki złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej Spółki ze skutkiem natychmiastowym. ([rb nr 33/2019](#) z dnia 26 sierpnia 2019 r.)

IX. Opis zmian organizacji Grupy Kapitałowej LOTOS oraz wykaz spółek podlegających konsolidacji na dzień 30 września 2019 roku

W raportowanym okresie nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze organizacji Grupy oraz w wykazie spółek podlegających konsolidacji.

Wykaz spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej LOTOS przedstawiono w Kwartalnym Raportcie Finansowym za 3 kw. 2019 roku, w punkcie I.2, str. 8-10.

X. Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń Grupy LOTOS S.A. i Grupy Kapitałowej LOTOS w okresie, którego dotyczy raport, wraz z wykazem najważniejszych dokonań i zdarzeń dotyczących emitenta i Grupy

Osiągnięcie przez wszystkie instalacje Projektu EFRA gotowości do rozruchu i rozpoczęcie ruchu testowego

W 3 kw. 2019 roku działania w obszarze realizacji Projektu EFRA koncentrowały się na: osiągnięciu statusu gotowości do rozruchu (ang. RFSU) dla instalacji Kompleksu Koksowania, rozruchu instalacji i usuwaniu usterek gwarancyjnych oraz nielimitujących RFSU. 26 czerwca 2019 roku personel LOTOS Asphalt rozpoczął proces rozruchowy (technologiczny) z użyciem mediów niebezpiecznych. We wrześniu nastąpiło wprowadzenie wsadu do instalacji Opóźnionego Koksowania (ang. Delayed Coking Unit, tj. DCU) i rozpoczęcie ciągłej pracy. Otrzymano pierwsze pełnowartościowe produkty: LCGO, HCGO i benzynę surową. Rozpoczęto ekspedycję samochodową koksu naftowego (odpad procesu koksowania), zgodnie z warunkami umowy na odbiór koksu (rb 26/2015 z dnia 21 sierpnia 2015 roku), zawartej z Oxbow Energy Solutions B.V.

Rozpoczęcie wydobycia węglowodorów ze złoża Utgard

16 września 2019 roku rozpoczęto eksploatację złoża ropy naftowej i gazu ziemnego Utgard. Projekt został zrealizowany z trzymiesięcznym wyprzedzeniem w stosunku do pierwotnego harmonogramu i uzyskano 25% oszczędności w porównaniu do zakładanego budżetu. Operatorem złoża jest firma Equinor, a faza realizacyjna trwała niecałe trzy lata od momentu zatwierdzenia planu zagospodarowania złoża w styczniu 2017 roku. Utgard wykorzystuje pobliską infrastrukturę Sleipner, co zapewnia dodatkowe synergie i wartość dodaną dla całego hubu Sleipner – obok Heimdal, jednego z 2 głównych obszarów działalności LOTOSu na Morzach Północnym i Norweskim.

Zakończenie przebudowy platformy Petrobaltic i odholowanie na złożo B8

W 3 kw. 2019 roku zakończono przebudowę platformy Petrobaltic na Morskie Centrum Produkcyjne w zakresie prac stoczniowych, a w dniu 20 września 2019 roku holowano Centrum Produkcyjne na morze. Obecnie jednostka znajduje się na złożu B8 w lokalizacji tymczasowej w oczekiwaniu na korzystne warunki atmosferyczne do przeprowadzenia ostatniego etapu precyzyjnej operacji pozycjonowania. Równolegle prowadzone są prace przygotowujące do fazy rozruchów na morzu. W celu utrzymania tendencji zwiększania wydobycia oraz ciśnienia złożowego poprzez jednoczesne zatłaczanie wody zaplanowano realizację etapu rozruchów Centrum Produkcyjnego we współpracy z platformą LOTOS Petrobaltic w pierwszej fazie docelowego zagospodarowania złoża B8. Termin uruchomienia pełnej produkcji ze złoża B8 planowany jest nie wcześniej niż w 2 kw. 2021 roku.

Porozumienie pomiędzy PKN ORLEN S.A., Skarbem Państwa przy udziale Spółki, dotyczące realizacji rozważanej transakcji nabycia akcji Grupy LOTOS S.A. przez PKN ORLEN S.A. od Skarbu Państwa

26 sierpnia 2019 roku ([rb nr 31/2019](#) z 26 sierpnia 2019 roku) podpisane zostało porozumienie pomiędzy Skarbem Państwa a PKN Orlen S.A. przy udziale Spółki, dotyczące realizacji rozważanej transakcji nabycia akcji Spółki przez PKN Orlen od Skarbu Państwa, która ma skutkować przejęciem kontroli kapitałowej nad Grupą LOTOS przez PKN Orlen S.A.

Porozumienie potwierdza ramową strukturę Transakcji określoną w liście intencyjnym zawartym 27 lutego 2018 roku pomiędzy Skarbem Państwa a PKN Orlen, z zastrzeżeniem doprecyzowania tej struktury na późniejszym etapie współpracy, w szczególności w oparciu o środki zaradcze wynikające z przyszłej decyzji Komisji Europejskiej na dokonanie koncentracji.

Grupa LOTOS jako sygnatariusz Porozumienia potwierdziła stan wiedzy tej Spółki o planowanej Transakcji, jak również deklarację woli należytej współpracy ze Skarbem Państwa i PKN ORLEN S. A. w granicach określonych przepisami prawa, w tym w zakresie współpracy przy uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej na koncentrację i przekazania stanowiska zarządu Grupy LOTOS dotyczącego planowanego wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji tej spółki.

Zakończenie procesu due dilligence

1 października 2019 roku ([rb nr 32/2019](#) z dnia 1 października 2019 roku) Zarząd Spółki poinformował o zakończeniu procesu due dilligence Grupy LOTOS S.A. przez PKN Orlen S.A.

XI. Wskazanie czynników i zdarzeń, w tym o nietypowym charakterze, mających istotny wpływ na skrócone sprawozdanie finansowe

Nie wystąpiły inne czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, które miałyby istotny wpływ na skrócone sprawozdanie finansowe. Opis zmian istotnych pozycji sprawozdawczych oraz czynników wpływających na wyniki finansowe osiągnięte w okresie sprawozdawczym, jak również krótkie podsumowanie wyników segmentów działalności Grupy zawarto w treści Komentarza Zarządu.